

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

Ag1b. Werkprogramma 2022

v. 16 december 2021

Het Deltaplan vervult verschillende rollen om biodiversiteitsherstel in Nederland te versnellen:

- Platform voor kennisdelen en aanreiken van tools;
- Aanjaagfunctie: partijen mobiliseren zelf aan de slag te gaan;
- Netwerk faciliteren voor samenwerking;
- Onder onze regie werken aan systeemverandering langs de lijnen van 5 succesfactoren voor biodiversiteitsherstel, te weten draagvlak en gedeelde waarden, verdienmodellen, coherente wetgeving, kennis en innovatie en gebiedsgericht samenwerken;
- Meetbaar maken van biodiversiteitsprestaties door ontwikkeling van KPI's en eenduidige monitoringsystemen.

Het werkprogramma van het Deltaplan bestaat uit de volgende elementen:

1. Leverage en engagement: uitbouwen van de maatschappelijke beweging voor biodiversiteitsherstel.
2. Draagvlak en gedeelde waarden: communicatie gericht op bewustwording, maatschappelijk draagvlak en activatie.
3. Verdienmodellen: ontwikkelen van verdienmodellen en mobilisatie van marktpartijen en overheden voor stapeling van beloningen voor biodivers ondernemen.
4. Coherente wetgeving: stimuleren overheidsbeleid dat biodiversiteitsherstel bevordert en wegnemen van wettelijke belemmeringen voor biodiversiteitsherstel.
5. Kennis, innovatie en educatie: opstellen van een kennisagenda voor biodiversiteitsherstel en verankering van deze biodiversiteitskennis in de praktijk en in het onderwijs.
6. Gebiedsgerichte samenwerking: ontwikkelen van succesvolle governance modellen voor een gebiedsgerichte aanpak.
7. Monitoring: (verder) ontwikkelen en toepassing van systematiek voor biodiversiteitsmonitoring.
8. InfraNatuur: samenwerkings- en kennisplatform voor biodiversiteitsherstel rondom infrastructuur.
9. Groen in de stad: in ontwikkeling.

1. Leverage & engagement (verder uitbouwen van onze maatschappelijke beweging)

Wat willen we bereiken in 2022?

Komend jaar willen we onze community van partners en supporters die zelf en met elkaar aan de slag gaan met biodiversiteitsherstel verder uitbouwen. We hebben nu 85 supporters en 113 partners. We willen in 2022 groeien naar 100 supporters en 160 partners. Door onze partners jaarlijks te vragen transparant te rapporteren over de uitvoering van hun commitment en geboekte resultaten willen we andere partijen inspireren ook aan de slag te gaan met biodiversiteitsherstel. Daarnaast willen we de funding van het Deltaplan voor de middellange termijn structureel regelen om de continuïteit in onze activiteiten te kunnen borgen.

Werkplan 2022

Het werkplan voor 2022 op het gebied van leverage en engagement bestaat uit de volgende sporen:

1.1 *Acquisitie nieuwe partners*

In onderstaand schema staat wat onze ambitie voor 2022 is. Aansluiting van meer bedrijven uit de agrosector, infra- en bouwbedrijven en banken is van belang voor de uitvoering van onze strategische agenda. In de publieke sector willen we o.a. meer gemeenten aan ons binden en willen we dat alle provincies partner worden.

Voor de acquisitie van nieuwe partners gaan we partijen direct aanschrijven, webinars organiseren, en zetten we de huidige partners is.

Status december 2021	Ambitie 2022
39 bedrijven/branches zijn partner	Groei naar 60 bedrijven. Strategische acquisitie bedrijven belangrijk voor uitvoering agenda Deltaplan. Uitbreiding agrofoodbedrijven. Grotere aansluiting bedrijven die in de openbare ruimte actief zijn (infra, bouw) en banken
16 van de 21 waterschappen zijn partner. Naast de Unie van Waterschappen	Alle waterschappen
6 provincies zijn partner	Alle provincies
Ministerie van LNV is partner	I&W en BZK ook partner
Er zijn 11 gemeenten partner	40 gemeenten
Er zijn nu 85 supporters en 113 partner	100 supporters en 160 partners

1.2 *Acquireren fondsen bij publieke en private instanties*

Om als Stichting Deltaplan voldoende leverage te kunnen creëren is naar schatting een jaarlijkse begroting van 1,5 miljoen per jaar nodig. Met de contributie van het groeiend aantal partners en de bijdrage van LIFE IP is voor de periode 2023-2025 ongeveer 500.000 Euro per jaar aan inkomsten voorzien. Voorstel is begin volgend jaar een acquisitieplan op te stellen (januari) en vanaf februari met externe ondersteuning de fondsenwerving te starten.

1.3 Toetsen van de uitvoering van de commitments van de huidige partners

In december 2021 rapporteren we over de uitvoering van de commitments van de agrofoodpartners. Begin 2022 doen we dit over de uitvoering van de commitments van de andere partnergroepen. Ook gaan we verschillende bijeenkomsten organiseren voor het verkrijgen van feedback op de uitvoering commitments per partnercategorie in het kader van doen -leren-beter doen.

1.4 Contact bestaande partners

In navolging van Team Biodiversiteit van Unie van Waterschappen en het Biodiversiteitsplatform van Agropartners, gaan we ook een biodiversiteitsplatform voor en door gemeenten opzetten om ervaringen uit te wisselen.

2. Communicatie: draagvlak en gedeelde waarden

Wat willen we bereiken in 2022?

We willen dat de maatschappelijke bewustwording over het belang van herstel van biodiversiteit net zo groot wordt als die over klimaat en dat alle relevante maatschappelijke actoren weten hoe ze zelf kunnen bijdragen aan biodiversiteitsherstel en daarmee aan de slag gaan. Belangrijk hierin is de publiekscampagne die we in 2022 voortzetten. Daarnaast willen we als Deltaplan actiever deelnemen aan het publieke debat en speciaal aandacht schenken aan jongeren (o.a. door het organiseren van groene debatten samen met IUCN en Naturalis) en door de praktijkervaringen en tools vanuit het Deltaplan en LIFE IP zo breed mogelijk te delen.

Werkplan 2022

De communicatie-activiteiten worden gecoördineerd in de Werkgroep Communicatie. Het werkplan bestaat uit de volgende sporen:

2.1 Uitrol fase 2 van de publiekscampagne 'Maak grijs groener'

Centraal in de opzet van de campagne voor 2022 staat wat je samen met andere partijen kunt doen aan bevordering van biodiversiteit, in je eigen buurt, je gemeente, in een specifiek landschap etc. In de campagnes willen (collectieve) initiatieven tonen om grijs groener te maken. Doel is het aantal mensen dat weet wat je zelf en samen met anderen kunt doen aan herstel van biodiversiteit laten stijgen naar 40% procent eind 2022.

2.2 Communicatie met alle relevante stakeholders over resultaten en inzichten van (partners van) Deltaplan

Dit behelst o.a. de volgende activiteiten:

- Verzorgen maandelijkse nieuwsbrief (inmiddels 3.000 lezers)
- Organiseren maandelijkse columns over biodiversiteit door een van de partners van het Deltaplan
- Delen van praktijkervaringen en successen via social media. Onze social media strategie gaan we nog nauwer afstemmen op de strategische doelen van het Deltaplan, met oog op de volgende doelgroepen: brede publiek, (potentiële) partners, gemeentes, waterschappen, en het bedrijfsleven.
- Communicatie over de impact van de (praktijk)initiatieven die gefinancierd zijn uit het Samen voor biodiversiteitsinnovatiefonds (o.a. met video's)
- Communicatie over de uitvoering van de commitment van de partners
- Uitvoering mediabeleid (interviews, persberichten etc.)
- Up to date houden van de website
- Organiseren seminars en Webinars voor partners en supporters
- Organiseren dialoog en debat
- Support bij organisatie van workshops die door de verschillende werkgroepen worden georganiseerd.
- Samen met IUCN en Naturalis organiseren van groene debatten
- Publicaties output Deltaplan (instrumenten, inzichten)

2.2 *Communicatie-activiteiten in het kader van LIFE IP All4Biodiversity*

Dit behelst o.a. de volgende activiteiten:

- Maandelijks interne en externe nieuwsupdate;
- Delen good practices via social media (Twitter);
- Delen updates over pilots & publicaties uit de actielijnen van LIFE IP;
- Publiciteit genereren over het gebruik van de toolbox ;
- Communicatiesupport bij organiseren open dagen en events

3. Verdienmodellen

Wat willen we bereiken in 2022?

Het realiseren van een adequaat verdienmodel voor biodivers ondernemen is een van de succesfactoren waarmee het Deltaplan systeemverandering aanjaagt. Doelgroep van de werkgroep zijn agrarisch ondernemers en andere grondeigenaren die biodiversiteit kunnen realiseren. We willen dat meer markt- en overheidspartijen gaan bijdragen aan stapeling van belonen.

Door te werken met de Biodiversiteitsmonitor, wordt er gestuurd op het realiseren van doelen (KPI's). Deze manier van werken is vrij abstract en maakt dat er verschillende beelden zijn bij de 'stip op de horizon'. Gaat het om optimalisatie van het huidige systeem of om systeemverandering? Kunnen verschillende niveaus van biodivers ondernemen naast elkaar bestaan? Zolang de discussie abstract blijft, zal er voor de ondernemer geen aantrekkingskracht vanuit gaan. Uiteindelijk zijn de ondernemer, de omgeving van het bedrijf en de markt waarop hij opereert bepalend zijn voor de mate van biodiversiteit op een bedrijf. Voorstel is om de 'stip op de horizon' bespreekbaar te maken tussen partners van het Deltaplan en hier ook verschillende beelden bij te ontwikkelen. Op die manier zal de aantrekkingskracht niet alleen voor ondernemers groter worden maar mogelijk ook voor beloners, omdat gekeken wordt naar wat het oplevert in plaats van wat er niet meer kan.

Werkplan 2022

Het werkplan van de werkgroep Verdienmodellen voor 2022 bestaat uit de volgende sporen:

3.1 Businesscase inzichtelijk maken voor boeren. Laten zien wanneer biodivers ondernemen loont

De afgelopen tijd hebben we als Deltaplan onderzoek laten doen naar meerkosten van maatregelen die zorgen voor een meer biodiverse bedrijfsvoering. Conclusies dat de kosten voor een melkveebedrijf tussen de 2 en 3 euro per 100 kilo melk liggen. Voor een gemiddeld akkerbouwbedrijf zijn de meerkosten tussen 185 en 324 euro per hectare. Ook is onderzoek van Wij.land naar de business case Natuurinclusief boeren medegefinancierd. Het onderzoek is afgerond; voor 13 bedrijven is de business case in beeld gebracht. Conclusie: het saldo van natuurinclusieve ondernemers is vergelijkbaar of beter als dat van gangbare ondernemers. Eind december is het onderzoek van WUR naar stapelen van beloningen gereed.

De uitkomsten van de onderzoeken zijn de basis voor het activeren van de vraagkant voor extra beloning (zie spoor 3).

3.2 Zicht op verdienmodellen die in de praktijk werken

Mede in het kader van LIFE IP All4B ontwikkelen we een toolbox onder de vlag van Groen Kennisnet met uitgebreide informatie over verschillende verdienmodellen die we inmiddels in kaart hebben gebracht. Deze informatie wordt ook via de website van het Deltaplan gedeeld.

3.3 Activeren vraagkant door outreach naar markt- en (semi)overheidspartijen voor bijdrage aan beloning voor biodivers ondernemen

Vanuit de werkgroep is in 2021 geïnventariseerd welke mogelijkheden er zijn voor een bijdrage aan de beloning voor biodivers ondernemen. De

verschillende mogelijkheden zullen in het eerste kwartaal van 2022 door leden van de werkgroep verder verkend worden en worden beoordeeld op het perspectief dat zij bieden. Dit vormt de basis voor verdere acties.

3.4 Beproeven van stapeling van verdienmodellen in de praktijk

Er zijn diverse provinciale initiatieven waarin het stapelen van beloningen in de praktijk beproefd wordt zoals Brabants Bodem (N-Brabant), Markemodel (Achterhoek, Gld), Duurzame Melkveehouderij Drenthe, Land van Waarde (Salland, Ov.), Rotterdam de Boer op (Noord-Holland). Deze trajecten opereren allemaal vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en budget. Het Deltaplan heeft recentelijk het netwerk Stapelen van Beloningen geïnitieerd waarin de verschillende initiatieven hun ervaringen delen. Voor het Deltaplan is dit meteen ook een netwerk om landelijke ideeën te toetsen.

3.5 Opschalen van goede voorbeelden in de praktijk

Uit de inventarisatie (zie ook 3.3) is gebleken dat er al diverse mogelijkheden zijn om biodivers boeren te belonen. In 2022 wordt dit via de communicatiekanalen van het Deltaplan breed onder de aandacht van partners en supporters gebracht.

4. Coherente wet- en regelgeving

Wat willen we bereiken in 2022?

In 2022 kiezen we voor een geprononceerder profiel vanuit het Deltaplan over wat er nodig is qua overheidsbeleid om biodiversiteit te stimuleren en bestaande wettelijke knelpunten weg te nemen. We komen met een positie op thema's als grondbeleid, natuur- en landschapsbeleid, beleid voor gewasbeschermingsmiddelen en ruimtelijke ordening (omgevingswet) en zullen die actief uitdragen richting overheid en politiek. Ook is onze ambitie dat het Aanvalsplan landschapselementen in de praktijk wordt geïmplementeerd en voldoende funding hiervoor beschikbaar komt.

Werkplan 2022

Het werkplan van de werkgroep Coherente Wetgeving voor 2022 bestaat uit de volgende sporen:

4.1 *Positiebepaling op de thema's grondbeleid, natuur- en landschapsbeleid beleid voor gewasbeschermingsmiddelen, ruimtelijke ordening (omgevingswet) en andere actuele thema's.*
Deze thema's worden steeds door 1 of 2 partners van het Deltaplan voorbereid samen met het programmabureau en vervolgens getoetst in de werkgroep.

4.2 *Support bieden bij uitwerking Aanvalsplan Landschapselementen tot concreet te implementeren actieplan.*

Dit gebeurt langs 4 werklijnen:

- Uitwerking beleidskader
- Uitwerking financieel kader
- Uitwerking regionale uitvoeringsstrategie
- Uitwerking beoordelingskader

Ronald Hiel is vanuit het programmabureau lid van het kernteam dat verantwoordelijk is voor de aansturing van de 4 sporen. Ook verzorgt het programmabureau de communicatie over het Aanvalsplan en zijn diverse partners betrokken bij de uitwerking van de 4 werklijnen.

4.3 *Bijdragen aan maatschappelijke debat over route naar biodiversiteitsherstel / platform voor discussie.*

4.4 *Input geven vanuit Deltaplan aan uitwerking spoor 1 en 2 Programma Natuur.*

4.5 *Bespreken en oplossingen aandragen voor wettelijke knelpunten die uit LIFE IP programma naar voren komen.*

5. Kennis, innovatie en educatie

Wat willen we bereiken in 2022?

In de werkgroep kennis, innovatie en educatie werken partners aan het mobiliseren van de kennis die nodig is om Nederland biodiverser en leefbaarder te maken. Het gaat hierbij om onderzoek om kennishiaten te dichten, het integreren van biodiversiteit in het onderwijs, het stimuleren van (kennis)coalities en het ontwikkelen van instrumentarium om biodiversiteit in de praktijk te realiseren.

In 2022 lanceren we de kennis- en innovatieagenda biodiversiteitsherstel aan de partners, supporters en aan andere relevante stakeholders, waarna we met een strategische aanpak verankering van de agenda in bestaande en nieuwe onderzoeksprogrammeringen willen realiseren. Het projectteam Onderwijs blijft in hechte samenwerking bijdragen aan de Green Deal Natuurinclusieve landbouw in het onderwijs (NIL). Om kennisuitwisseling en -ontsluiting over biodiversiteit te bevorderen, wordt de toolbox op Groen Kennisnet ontwikkeld, die in 2022 verder wordt gevuld.

Werkplan 2022

5.1 Lanceren kennisagenda en verankering in onderzoeksprogrammering

In 2021 is er door de werkgroep Kennis, innovatie en educatie een kennis- en innovatieagenda voor biodiversiteitsherstel ontwikkeld. Na uitgebreide stakeholderbijeenkomsten op de thema's land- en tuinbouw, openbare ruimte, stad, water, natuur, bossen, financiële sector, en analyse van alle input, is een concept kennis en innovatieagenda voor deze 7 domeinen is opgesteld. De agenda is met alle partners van het Deltaplan en met alle betrokken stakeholders afgestemd, en de inhoud van de agenda wordt breed gedragen. Eind 2021 is de kennis en innovatieagenda definitief en is deze besproken in het bestuur van het Deltaplan.

In 2022 lanceren wij de kennisagenda aan partners van het Deltaplan tijdens een partnerevenement in Q1 2022. Hierna werken wij verder aan het verbinden van de agenda naar bestaande en nieuwe onderzoeksprogrammering. Hiervoor hebben wij gesprekken met potentiële financiers (o.a. min. LNV, min. BZK, Regieorgaan SIA en NWO). Plan is om alle partners op te roepen om hun activiteiten op de kennisagenda in beeld te brengen, zodat het Deltaplan een rol kan spelen bij het bij elkaar brengen van vraag en aanbod.

5.2 Organiseren en inhoudelijke ondersteunen projectteam biodiversiteit in het onderwijs

Het projectteam Biodiversiteit in het onderwijs, waarin deelnemers vanuit onderwijsprogramma's, vmbo's, mbo's, hbo's en universiteiten deelnemen, zet zich komend jaar in voor het ondersteunen van de activiteiten van de Green Deal Natuurinclusieve landbouw in het onderwijs (NIL). Er is hechte samenwerking tussen de werkgroep van de Green Deal en het projectteam. Via de Green Deal zetten partijen zich in voor:

- Natuurinclusieve landbouw steviger verankeren in het groen onderwijs.
- Dat natuurinclusieve landbouw een integraal onderdeel wordt op vmbo-, mbo-, hbo- en wo-instellingen.
- Dat leerlingen, docenten, managers, teamleiders, onderzoekers, lectoren, hoogleraren, ondernemers en erfbetreders kennis en kunde hebben van natuurinclusief ondernemerschap.

- Kennis over natuurinclusieve landbouw integreren in bestaande leermethodes en lesmaterialen over natuurinclusieve landbouw ontwikkelen
- Kennisuitwisseling en samenwerking tussen onderwijsinstellingen, lectoraten en onderwijsniveaus stimuleren.

Vanuit het projectteam verbinden we diverse onderwijsinstellingen, en initiëren we waar nodig actie om het thema biodiversiteit beter te borgen.

5.3 Coördinatie ontwikkeling en vullen van toolbox voor kennisuitwisseling over Biodiversiteitsherstel

Mede in het kader van LIFE IP All4Biodiversity, ontwikkelen we een toolbox voor kennis over biodiversiteit voor diverse eindgebruikers. Deze wordt gehost bij Groen Kennisnet (WUR). De ontwikkeling van de toolbox en het invulling geven aan toolbox vindt de komende maanden plaats, waarna structureel onderhoud van de informatie ook vanuit het programmabureau plaatsvindt.

De toolbox komt eind 2021 online, waarna deze de eerste helft 2022 zo veel mogelijk worden gevuld met resultaten uit ALL4Biodiversity, met informatie uit de Delta Labs en met beschikbare informatie en stukken vanuit partners van het Deltaplan. De toolbox zal o.a. tools voor monitoring van biodiversiteit (KPI's), voor verdienmodellen voor biodivers ondernemen en voor gebiedsgerichte samenwerking bevatten. Ook zijn er via Daarna zal de toolbox ook buiten ALL4Biodiversity gepromoot worden.

6. Gebiedsgerichte samenwerking

Wat willen we bereiken in 2022?

Filosofie van het Deltaplan is dat gebiedsgericht werken aan herstel van biodiversiteit een belangrijke succesfactor is. Gebiedsprocessen ontstaan echter niet spontaan en tegelijkertijd wordt in gebiedsprocessen niet altijd aandacht gegeven aan herstel van biodiversiteit. We zien dat in verschillende dossiers die in 2022 relevant zullen zijn, gebiedsgericht werken als belangrijk instrument wordt gezien om doelen te bereiken. Cruciaal is dat biodiversiteit net als de andere duurzaamheidsthema's een integraal onderdeel wordt van deze gebiedsprocessen. Vanuit het Deltaplan willen we verschillende tools en een training aanreiken om gebiedsprocessen te faciliteren.

Werkplan 2022

Het werkplan van de werkgroep Gebiedsgerichte Samenwerking 2022 bestaat uit de volgende sporen:

6.1 Opstellen van een concrete handreiking om biodiversiteit 'mee te koppelen' met de verschillende gebiedsprocessen.

In gebiedsprocessen is lang niet altijd aandacht voor herstel van biodiversiteit. Vanuit de werkgroep zullen we met een aantal partners een handreiking opstellen op die ingebracht kan worden in een gebiedsproces. Verkend wordt of Basiskwaliteit Natuur hier inhoudelijk richting voor biedt.

6.2 Uitrol training gebiedsgericht samenwerken en opzet praktijknetwerk voor gebiedsgericht samenwerken.

Binnen LIFE-IP Deltanatuur is een tool voor gebiedsgerichte samenwerking, de zogenaamde schakelbak, ontwikkeld. Inmiddels is deze doorontwikkeld tot een 'samenwerkingstypologie'. Deze kennis kan enerzijds benut worden om een bestaande samenwerking te beoordelen en te verbeteren en anderzijds om een handvat te bieden voor de verschillende opties van samenwerkingen die passen bij de opgave in een gebied.

Voorstel is om in de eerste helft van 2022 een praktijknetwerk 'samenwerkingstypologie' op te zetten voor 12 potentiële ambassadeurs. Deze ambassadeurs worden getraind en gaan hun opdrachten en huiswerk toepassen op samenwerkingscasussen in hun eigen gebieden, om zodoende ook de gebiedsontwikkeling zelf (begeleid) een stap verder te brengen. De ambassadeurs houden onderling (bijv. via intervisie) contact.

Doorkijk is dat dit praktijknetwerk in de tweede helft van 2022 kan verdubbelen in omvang door een nieuwe groep te laten starten.

Voorstel is om externe capaciteit in te huren voor de inhoudelijke bijdrage aan de training waarbij als eerste stap een afspraak wordt gemaakt voor het eerste half jaar van 2022. Het Deltaplan (voorzitter en secretaris van de werkgroep) zorgen voor continuïteit van het netwerk. Inschatting benodigd budget 35.000 – 50.000 Euro (cofinanciering vanuit LIFE IP).

6.3 Voorbeelden van gebiedsprocessen bespreken in de werkgroep; relevante punten verwerken in de Leidraad.

De werkgroep continueert het delen van ervaringen met gebiedsgericht samenwerken en zal relevante ervaringen verwerken in de leidraad voor

gebiedsgerichte samenwerking. Praktijkervaringen en leidraad worden gedeeld met alle partners van het Deltaplan.

7. Monitoring

Wat willen we bereiken in 2022?

Met het Deltaplan zetten wij ons in om lokale, habitat specifieke biodiversiteit in natuur, maar ook kwaliteit van algemene biodiversiteit buiten natuurgebieden te herstellen en optimaal te beheren. Daarom is het essentieel dat we monitoring concreetiseren en realiseren die nodig is om vast te stellen:

1. wat de trends zijn in belangrijke biodiversiteitsindicatoren op gebieds- en landelijk niveau en;
2. hoe deze samenhangen met de maatregelen die ingezet worden en de prestaties die geleverd worden in deze gebieden door grondgebruikers.

Om dit mogelijk te maken, werken we in de werkgroep monitoring aan het (verder) ontwikkelen van eenduidige monitoringsystematiek voor biodiversiteit met Kritische-prestatie indicatoren (KPI's).

Werkplan 2022

7.1 Faciliteren werkgroep Monitoring.

De werkgroep monitoring komt eens in de 3-4 maanden bijeen. Tijdens deze bijeenkomsten staan we stil bij de activiteiten van de verschillende projectteams, is er ruimte voor discussie over aanpak en strategie, en wordt ruimte ingepland voor kennisuitwisseling.

7.2 Faciliteren projectgroep KPI Landbouw gericht op het verbinden van initiatieven in markt en beleid om eenduidig meten van prestaties voor een biodiverse landbouw te stimuleren (en daarmee ook een eenduidige basis te leggen voor stapeling van beloningen).

Het projectteam KPI's landbouw en biodiversiteit wordt benut als platform voor kennisuitwisseling en ontwikkeling tussen alle relevante actoren over de toepassing van Biodiversiteitsmonitor melkveehouderij en de Biodiversiteitsmonitor Akkerbouw. Ook voor de ontwikkeling van monitor voor de bollenteelt en fruitteelt. Doel van dit overleg is het verbinden van alle KPI monitoringsinitiatieven in landbouw, om eenduidig meten van prestaties voor een biodiverse landbouw te stimuleren en adviseren over doorontwikkeling monitoren voor diverse sectoren.

7.3 Faciliteren projectgroepen voor ontwikkelen van KPI's voor natuur en openbare ruimte inclusief inhoudelijke uitwerking.

Het projectteam KPI's openbare ruimte werkt aan de ontwikkeling van set KPI's voor openbare ruimte. Inmiddels is een eerste groslijst opgesteld die komende maanden verder uitgewerkt wordt. In 2022 start onderzoek naar de KPI's in Living Labs. Governance en borging verdient in dit proces aandacht.

Het projectteam KPI's natuur werkt aan de ontwikkeling van set KPI's. Inmiddels is een eerste groslijst opgesteld die komende komende tijd verder uitgewerkt wordt. Begin 2022 eerste set gereed. Aandachtspunt is dat deelnemende TBO's aangeven dat SNL primaire financieringsbron is, zij zien stapeling van beloning nog niet als grote toegevoegde waarde. Ook hier is governance een aandachtspunt voor komend jaar.

Doel is om 2022 de beide sets vast te stellen, gebruikers te activeren om ermee aan de slag te gaan, en eerste proeve in praktijkomgevingen te organiseren.

7.4 Faciliteren projectgroep bij de ontwikkeling van een flexibele en integrale systematiek voor toepassing en verdere ontwikkeling van KPI's.

Dit projectteam buigt zich over hoe de borging, opschaling en optelbaarheid van de monitoringsystematiek plaats moet vinden. Het projectteam werkt aan het verschaffen van in hoe je met werkt en hoe je KPI's opstelt. Ook is verspreiden van het gedachtegoed van het KPI-denken en het betrekken van relevante stakeholders een doel dat dit projectteam zichzelf heeft gesteld. In dit kader is in 2021 een workshop 'KPI ontwikkeling voor biodiversiteit' gemaakt, die aan partners van het Deltaplan en andere relevante stakeholders wordt aangeboden. Voor deze workshop is grote belangstelling, inmiddels zijn er 8 bijeenkomsten voor partners georganiseerd, en 3 voor specifieke doelgroepen. In 2022 worden deze workshops gecontinueerd.

7.5 Toetsen aanpak in de praktijk in Delta labs en andere pilotgebieden

Zowel Delta Labs als in LIFE IP ALL4Biodiversity zijn praktijkomgevingen waar KPI's kunnen worden onderzocht. In 2022 starten beide trajecten met (effect)monitoring via ontwikkelde KPI's. Het Deltaplan is mede-initiator Delta Labs en actiehouder van de monitoringactiviteiten in ALL4Biodiversity. Wij dragen KPI's aan voor het toetsen van bruikbaarheid in de Delta Labs, en zetten ons in voor het verspreiden kennis opgedaan in Delta Labs en andere pilotgebieden.

7.6 Ontwikkeling van Basiskwaliteit Natuur voor LNV en IPO

Begin juni is het rapport Op weg naar Basiskwaliteit Natuur (BKN) opgeleverd, onder leiding van Naturalis i.s.m. WUR, Radboud Universiteit Nijmegen en de Vogelbescherming. Dit rapport gaf een eerste afbakening van de term Basiskwaliteit Natuur en de eerste contouren voor een Innovatieagenda om dit concept verder te ontwikkelen. In navolging van dit rapport, en gezien het belang van Basiskwaliteit Natuur (BKN) voor monitoring van en doelvorming en sturing op natuurverbetering buiten de natuurgebieden, heeft het ministerie van LNV een vervolgtraject hierop gegund aan Naturalis. In dit vervolgtraject werken wij aan de verdere wetenschappelijke kennisontwikkeling rondom BKN. Experts uit de werkgroep monitoring worden betrokken bij dit traject. Doel is om begin 2022 rapport op te leveren en tweede helft 2022 te verkennen of basiskwaliteit Natuur te integreren is in KPI-systematiek van het Deltaplan (als minimale drempelwaarde voor KPI's).

8. InfraNatuur

Onder leiding van Albert Vliegthart, ecooloog bij de Vlinderstichting, is de voormalige Green Deal InfraNatuur als werkgroep ondergebracht bij het Deltaplan. Langs de Nederlandse infrastructuur ligt een enorme potentie om biodiversiteit te bevorderen en te herstellen. Om hier meer biodiversiteit te realiseren, werkt InfraNatuur samen in projecten, zijn toolboxen voor aanbestedingen en businesscases ontwikkeld én hebben ze biodiversiteit op de agenda van de meeste netbeheerders gezet.

De werkgroep InfraNatuur komt eens in de 3-4 maanden bijeen. Deze bijeenkomsten staan in het thema van afstemming met en verbinden van de diverse netwerken, kennisuitwisseling en ontwikkelen van gezamenlijke projecten. De werkgroep zet zich in om opgedane kennis verder te delen in de werkgroep en ook buiten het Deltaplan, via o.a. themadagen. In 2022 worden naast de bijeenkomsten twee themadagen georganiseerd.

9. Groen in de stad

Onder leiding van Staatsbosbeheer is een klein projectteam aan de slag om het werkprogramma voor de werkgroep Groen in de Stad voor te bereiden. In Q1 2022 moet het werkplan gereed zijn en zal de werkgroep van start gaan met de uitvoering.